

Հավելված
ՀՀ կառավարության 2023 թվականի
սեպտեմբերի 28-ի N 1671 - Լ որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԹՄՐԱՄՈԼՈՒԹՅԱՆ ԵՎ
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԱՊՕՐԻՆԻ ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ
2024 ԹՎԱԿԱՆԻ ՏԱՐԵԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

1. ԾՐԱԳՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ՄԿՋՐՈՒՆՔՆԵՐԸ ԵՎ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ
ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԱՌԱՋՆԱՀԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

1. Թմրամիջոցների տարածման դեմ պայքարի պատմությունը տևում է արդեն մեկ դարից ավելի, իսկ մասնագետներն այն համարում են 21-րդ դարի գլոբալ խնդիրներից մեկը, քանի որ դրանց չարաշահումները լուրջ վտանգ են ներկայացնում ոչ միայն անհատի, այլև ամբողջ հասարակության և պետության համար: Ավելին, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությունն սպառնում է պետության անվտանգությանն ու կայունությանը, աղետալի վնասներ է հասցնում երկրի տնտեսությանը, ազգի գենֆոնդին:

2. Հայաստանի Հանրապետության ազգային անվտանգության ռազմավարության համաձայն՝ թմրամիջոցների տարածումն ու տարանցումն անմիջական սպառնալիք են ներկայացնում երկրի ազգային անվտանգության համար, իսկ Հայաստանի Հանրապետության մասնակցությունն անդրազգային հանցագործությունների, այդ թվում՝ թմրամիջոցների տարածման դեմ միջազգային պայքարին, հանդիսանում է պետության և ժողովրդի անվտանգության ոլորտում ազգային անվտանգության ապահովմանն ուղղված գործողություն:

3. Հայաստանի Հանրապետության անվտանգությունն ու կայուն զարգացումը, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում պետական իրավասու մարմինների կարողությունների զարգացումն ու դրանց գործունեության արդյունավետության

բարձրացումը, ինչպես նաև թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում ներպետական և միջազգային համագործակցությունն ամրապնդելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության ոստիկանությունը համագործակցում է բոլոր շահագրգիռ մարմինների և կազմակերպությունների հետ:

4. Նշված ոլորտում միջգերատեսչական համագործակցությունն ակտիվացնելու նպատակով անհրաժեշտ է մշակել միջոցառումների տարեկան ծրագիր, որը նպատակաուղղված կլինի կանխելու, հայտնաբերելու թմրամոլության, թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցագործությունները:

5. Բազմաթիվ երկրներում անվտանգության հիմնական սպառնալիքը մնում են միջազգային ահաբեկչությունը, ծայրահեղականությունը, թրաֆիքինգը, ինչպես նաև կազմակերպված հանցավորության այլ տեսակները, որոնց ֆինանսավորման հիմնական աղբյուրը միջազգային «սև շուկաներում» թմրամիջոցների իրացումից ստացվող եկամուտներն են:

6. Թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունը միջազգային հանրության անվտանգությանն ուղղված լուրջ սպառնալիք է, որի դեմ պայքարը պահանջում է մարդկային և ֆինանսական հսկայական միջոցներ և պետությունների համատեղ ջանքեր և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության հակազդումը՝ կապված տարբեր երկրների ակտիվ քաղաքական, տնտեսական, մշակութային ինտեգրացման հետ, մեկ երկրի, առավել ևս մեկ ծառայության շրջանակներում՝ հնարավոր չէ լուծել: Անհրաժեշտ է մշակել և իրականացնել կանխարգելիչ համատեղ ծրագրեր՝ ուղղված թմրամիջոցների պահանջարկի նվազեցմանը, որը կրեթի վերջինիս առաջարկի նվազեցմանը:

7. Թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառությունը և թմրամոլությունը, որպես տարածական և խիստ հակահասարակական ուղղվածություն ունեցող երևույթներ, համաշխարհային հանրության ուշադրության կենտրոնում են: Այնքանով, որ իրենց

ծավալներով և մասշտաբներով ներառել են բոլոր աշխարհամասերը, ժողովուրդներին՝ անկախ վերջիններիս ազգությունից, սեռից, դավանանքից և սոցիալական պատկանելիությունից:

8. Հատկանշական է, որ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության տեմպերն ամբողջ աշխարհում ահագնանում են նաև օսլայն տիրույթում դրանց շրջանառության հաշվառմամբ: Համացանցը կտրուկ փոխել է թմրամիջոցների շրջանառության լանդշաֆտը՝ տրամադրելով ապօրինի գործողությունների նոր ուղիներ՝ առցանց շուկաների, կրիպտոարժույթների, սոցիալական մեդիա հարթակների, ապակենտրոնացված հաղորդակցման ցանցերի և այլ եղանակներով:

9. Հայաստանի Հանրապետությունում թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության դեմ տարվող պայքարն ակտիվացնելու, դրանց հակազդման գործընթացը պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու նպատակով 2022 թվականի ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության շահագրգիռ գերատեսչությունների կողմից իրականացվել են մի շարք օպերատիվ-կանխարգելիչ և կազմակերպչական բնույթի միջոցառումներ, որոնք նպատակաուղղված են եղել այդ երևույթների կանխարգելմանն ու հայտնաբերմանը: Հաշվի առնելով համացանցի միջոցով թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության, մասնավորապես, իրացման դեպքերի զգալի աճի տեմպերը՝ 2022 թվականին Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության քրեական ոստիկանության գլխավոր վարչության թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի վարչության կազմում ստեղծվել է համացանցի միջոցով թմրամիջոցների անօրինական շրջանառության ոլորտում կատարվող հանցագործությունների դեմ պայքարի նոր մասնագիտացված ստորաբաժանում:

2. ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ ԹՄՐԱՍՈԼՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑ-
ՆԵՐԻ ՈՒ ՀՈԳԵՄԵՏ (ՀՈԳԵՆԵՐԳՈՐԾՈՒՆ) ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՊՕՐԻՆԻ ՇՐՋԱՆԱ-
ՌՈՒԹՅԱՆ ՎԻՃԱԿԻ, ԻՆՉՊԵՍ ՆԱԵՎ ԲՆԱԿՉՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ԹՄՐԱ-
ՍՈԼՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՔԱՆԱԿԱԿԱՆ ՈՒ ՈՐԱԿԱԿԱՆ ԲՆՈՒԹԱԳԻՐԸ,
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ, ՀՈԳԵՄԵՏ (ՀՈԳԵՆԵՐԳՈՐԾՈՒՆ) ՆՅՈՒԹԵՐԻ ԱՊՕՐԻՆԻ
ՇՐՋԱՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ՀԱՆՑԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌՈՒՑՎԱԾՔԻ ԵՎ
ՇԱՐԺԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆԸ

10. Հայաստանի Հանրապետությունում թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարն ակտիվացնելու, դրանց հակագործման գործընթացը պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու նպատակով 2022 թվականի ընթացքում Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության ուստիկանության կողմից իրականացվել են մի շարք միջոցառումներ, որոնք նպատակատուղված են եղել այդ երևույթների կանխարգելմանն ու բացահայտմանը:

11. 2022 թվականի ընթացքում հանրապետության իրավապահ մարմինների կողմից հայտնաբերվել է թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցագործության 2266 դեպք, նախորդ տարվա 1544-ի դիմաց: Գրանցվել է աճ 722 դեպքով կամ 46.8%-ով: Բացահայտման տոկոսը կազմում է 27 (2021 թ.՝ 41):

12. Հանցագործության դեպքերից 1031-ը վերաբերել են թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի իրացմանը, այդպիսով՝ 2021 թվականի նույն ժամանակահատվածի համեմատ գրանցվել է աճ 502 իրացման դեպքով կամ 94.9 տոկոսով (2021 թ.՝ 529):

13. Նույն ժամանակահատվածում գրանցվել է վարչական իրավախախտումների 363 դեպք (նախորդ տարի՝ 298): Աճը կազմել է 65 դեպք կամ 21.8 տոկոս:

14. Չնայած այն հանգամանքին, որ հաշվետու ժամանակահատվածում թմրանյութերի հետ կապված հանցագործությունների դեմ պայքարի ցուցանիշներն աճել են, այնուամենայնիվ, պետք է հաշվի առնել մի շարք հանգամանքներ:

15. 2021-2022 թվականների ընթացքում հայտնաբերված թմրամիջոցների հետ կապված հանցագործությունների վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ շարունակում է բարձր

մալ այս հանցատեսակի լատենտայնությունը, և հանցավորության ամբողջական պատկերը չի արտացոլվում գրանցված հանցագործությունների քանակական ցուցանիշներում:

16. 2021-2022 թվականների թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցագործությունների սխեմատիկ պատկերը հետևյալն է՝

ՀՀ քր. օր.-ի հոդվածներ		2021 թ.	2022 թ.	դեպք +/-
266-274/393-404 հհ		1544	2266	+722
266/393 հ		529	1031	+502
Այդ թվում՝	266/393h 1 և 2 մասեր	434	918	+484
	266/393 հոդ. 3 մաս	90	106	+16
	266 h 4 մաս/394 հ	5	7	+2
267/395 հոդված		3	1	-2
267.1/399 հոդված		420	386	-34
268/396 հոդված		445	686	+241
269/397-398 հոդ.		7	4	-3
270/401 հոդված		0	0	-
272/402 հոդված		1	0	-1
273/404 հոդված		139	158	+19
274/403 հոդված		0	0	-

17. Նշված դեպքերից չբացահայտված են մնացել 221-ը (2021 թ.՝ 555), որից 153-ը՝ իրացման դեպքեր են, 63-ը՝ մաքսանենգության, 4-ը՝ առանց իրացման նպատակի թմրամիջոցներ պահելու, իսկ մնացածը՝ այլ հոդվածների հատկանիշներով:

18. 2021-2022 թվականների թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցագործություններով պատասխանատվության ենթարկված անձանց սխեմատիկ պատկերը հետևյալն է՝

	2021 թ.		2022 թ.	
	Անձինք	Տոկոսը	Անձինք	Տոկոսը

<i>Ընդամենը</i>		595	X	754	X
Այդ թվում՝	<i>Կին</i>	29	4.9	33	4.3
	<i>Օդարերկրացի</i>	21	3.5	32	4.2
	<i>Նախկինում դատապարտված</i>	17	2.8	52	6.9
<i>Անչափահաս</i>		7	1.1	6	0.8
<i>18-ից 24 տարեկան</i>		49	8.2	88	11.6
<i>25-ից 29 տարեկան</i>		68	11.4	116	15.5
<i>30-ից 49 տարեկան</i>		294	49.5	301	39.9
<i>49-ից բարձր</i>		177	29.8	243	32.2

19. Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարության «Կախվածությունների բուժման ազգային կենտրոն» ՓԲԸ-ի կողմից ներկայացված տվյալների՝ 2022 թվականի հունվարի 1-ի դրությամբ «թմրամոլ» ախտորոշմամբ հաշվառման մեջ է 7570 անձ:

20. 2023 թվականի առաջին կիսամյակի ընթացքում հանրապետության իրավապահ մարմինների կողմից հայտնաբերվել է թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների հետ կապված հանցագործության 2365 դեպք, նախորդ տարվա 931-ի դիմաց: Գրանցվել է աճ 1434 դեպքով:

21. Հանցագործության դեպքերից 1236-ը վերաբերել են թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի իրացմանը, այդպիսով 2022 թվականի 1-ին կիսամյակի համեմատ գրանցվել է աճ 799 իրացման դեպքով (2022 թ. 6 ամիսներին՝ 437): Նշված հանցագործության համար քրեական պատասխանատվության է ենթարկվել 106 անձ (2022 թ. 6 ամիսներին՝ 85 անձ): 2023 թվականի 6 ամիսների ընթացքում թմրամիջոցների իրացման դեպքեր չեն հայտնաբերել Մետրոպոլիտենի, Գուգարքի, Սիսիանի, Նոյեմբերյանի և Տավուշի բաժիններում:

2022-2023 թվականների 1-ին կիսամյակների ընթացքում թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցագործությունների սխեմատիկ պատկերը հետևյալն է՝

Հոդվածը	2022 թ. 6 ամիս	2023 թ. 6 ամիս	+, -
266 – 274/393 - 404	931	2365	+1434
266/393 հ., որից՝	437	1236	+799
266 հ 1 և 2 մ/393 հ 1 և 2 մ	379	1165	+786
266 հ 3 մաս/393 հ 3 մաս	57	68	+11
266 հ 4 մաս/394 հ	1	3	+2
267 հ/395 հ	1	2	+1
267.1 հ/399 հ	159	93	-66
268 հ/396 հ	323	962	+639
269 հ/397 հ և 398 հ	1	2	+1
270 հ/401 հ	0	0	-
272 հ/402 հ	0	0	-
273 հ /404 հ	10	70	+60
274 հ/403 հ	0	0	-

2022-2023 թվականների 1-ին կիսամյակների ընթացքում թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցագործություններով քրեական պատասխանատվության ենթարկված անձանց սխեմատիկ պատկերը հետևյալն է՝

2022 թ. 6 ամիս

2023 թ. 6 ամիս

		Անձինք	Տոկոսը	Անձինք	Տոկոսը
Ընդամենը		372	X	478	X
Այդ թվում՝	<i>Կին</i>	11	2.9	9	1.8
	<i>Օրարերկրացի</i>	11	2.9	20	4.1
	<i>Նախկինում դատապարտված</i>	14	3.7	12	2.5
	<i>Անչափահաս</i>	5	1.3	2	0.4
<i>18-ից 24 տարեկան</i>		35	9.4	65	13.7
<i>25-ից 29 տարեկան</i>		67	18	100	20.9
<i>30-ից 49 տարեկան</i>		196	52.7	222	46.4
<i>50-ից բարձր</i>		69	18.6	89	18.6

3. ԾՐԱԳՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

22. Սույն ծրագրով սահմանված են բազմապիսի նպատակներ, որոնք հասցեագրված են թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի բոլոր ոլորտներին և ներառում են նախորդ տարեկան ծրագրերով սահմանված ուղղությունները:

23. Սույն ծրագրում ներկայացված գործողություններն ուղղված են Հայաստանի Հանրապետությունում թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի արդյունավետ կազմակերպմանը և իրականացվում են՝ պահպանելով «Թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի մասին» օրենքի 6-րդ հոդվածով սահմանված սկզբունքները:

24. Ելնելով Հայաստանի Հանրապետությունում թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի ազգային ռազմավարության դրույթներից՝ Հայաստանի Հանրապետությունում թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի 2024 թվականի ծրագրի հիմնական նպատակներ են՝

1) թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության հետ կապված հանցավորության նվազեցման համար անհրաժեշտ պայմանների ստեղծումը.

2) թմրամոլության, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությանը նպաստող պայմանների և ծնող պատճառների վերացումը.

3) թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության (այդ թվում՝ համացանցի միջոցով) նախականխումն ու բացահայտումը, այդ նպատակով իրավապահ մարմինների և այլ կազմակերպությունների համակարգված գործունեության ապահովումը.

4) նվազեցնել և արդյունքում բացառել անչափահասների և երիտասարդության շրջանում թմրամիջոցների գործածումը:

25. Ծրագրի հիմնական խնդիրներն են՝

1) թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության և դրա հետ կապված հանցագործությունների նախականիման և բացահայտման ուղղությամբ պետական մարմինների համագործակցության արդյունավետության բարձրացումը.

2) օրենսդրական դաշտի կատարելագործման և կիրառելիության ապահովումը, մասնավորապես, թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարը կանոնակարգող Հայաստանի Հանրապետության օրենքների և այլ իրավական ակտերի համակողմանի վերլուծությունը, դրանց կատարելագործումը, համապատասխանեցումը Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի պահանջներին.

3) թմրամոլության առաջնային կանխարգելումը, թմրամոլության նվազեցումը՝ դրա կանխման և արդյունավետ բուժման իրականացման միջոցով.

4) թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության ծավալի նվազեցումը.

5) թմրամիջոցներից կախում ունեցող անձանց բուժման արդյունավետ կազմակերպումը, նարկոլոգիական ծառայության արդիականացումը և սոցիալական վերականգնման համակարգի ներդրումը.

6) թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի ոլորտում միջազգային, ինչպես նաև միջգերատեսչական համագործակցության զարգացումը և ամրապնդումը.

7) թմրամիջոցների անօրինական շրջանառության դեմ պայքարում իրավապահ մարմինների կարողությունների զարգացումը, նյութատեխնիկական բազայի վերազինումը, վերապատրաստման դասընթացների իրականացումը.

8) թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի ապօրինի օգտագործման վտանգի վերաբերյալ բնակչության իրազեկվածության բարձրացումը.

9) պրեկուրսորների մեծածախ առևտրի նկատմամբ վերահսկողության, ապօրինի առևտրի կամ ընդհատակյա լաբորատորիաների հայտնաբերմանն ուղղված քայլերի ապահովումը.

10) թմրամոլության և դրա հասցրած վնասի մասին անչափահասների իրազեկվածության բարձրացումը.

11) համացանցի միջոցով թմրամիջոցների անօրինական շրջանառության դեմ պայքարի արդյունավետության բարձրացումը.

12) բնակչության առողջության համար առավել վտանգ ներկայացնող՝ սինթետիկ թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության ծավալի նվազեցումը:

26. Սույն ծրագրով սահմանված նպատակներից և խնդիրներից ելնելով՝ Հայաստանի Հանրապետության իրավապահ մարմիններն ակտիվորեն մասնակցում և իրականացնում են տարբեր միջոցառումներ: Մասնավորապես՝

1) Հայաստանի Հանրապետության տարածք մաքսանենգ ճանապարհով թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ներմուծումը կանխելու և հայտնաբերելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության իրավապահ մարմիններն ակտիվորեն մասնակցում են Հավաքական անվտանգության պայմանագրի կազմակերպության անդամ պետությունների շրջանակներում մշտապես անցկացվող «Կանալ» հակաթմրանյութային գործողությանը.

2) յուրաքանչյուր տարի Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում իրականացվում է նաև «Կանեփ-կակաչ» համալիր օպերատիվ-կանխարգելիչ միջոցառումը, որին ներգրավվում են Հայաստանի Հանրապետության ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության, Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության ստորաբաժանումների ծառայողները, տեղական ինքնակառավարման մարմինների և զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչները.

3) Հայաստանի Հանրապետության իրավապահ մարմիններն ակտիվորեն մասնակցում են միջազգային, վերապետական և տարածաշրջանային կառույցների կողմից

իրականացվող վերապատրաստման դասընթացներին, փորձի փոխանակման ծրագրերին:

4. ԲՆԱԿԶՈՒԹՅԱՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ (ՀԱՏԿԱՊԵՍ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԻ ԵՎ ԴԵՌԱՀԱՍՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ) ԹՄՐԱՄՈԼՈՒԹՅԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ, ԹՄՐԱՄՈԼՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ, ՀԱԿԱԹՄՐԱՄՈԼԱՅԻՆ ՔԱՐՈՋՉՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅԱՄԲ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԸ

27. Թմրամոլության, թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարն առավել արդյունավետ կազմակերպելու նպատակով 2024 թվականի ընթացքում նպատակահարմար է իրականացնել մի շարք միջոցառումներ՝ հետևյալ ուղղություններով՝

1) կատարելագործել Հայաստանի Հանրապետության ներպետական իրավական ակտերը և դրանք համապատասխանեցնել միջազգային պայմանագրերին՝ միաժամանակ ապահովելով դրանց կիրառելիությունը: Այս նպատակով անհրաժեշտ է իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության ներպետական իրավական ակտերի համակարգային շարունակական վերլուծություն, անհրաժեշտության դեպքում, դրանցում փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում՝ ՄԱԿ-ի 1961 թվականի, 1971 թվականի և 1988 թվականի կոնվենցիաների և միջազգային փաստաթղթերի դրույթներին համապատասխան:

2) թմրամոլության, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների դեմ պայքարում անցկացնել օպերատիվ-կանխարգելիչ և հատուկ միջոցառումներ: Այս ուղղությամբ անհրաժեշտ է Հայաստանի Հանրապետության պետական սահմանի անցակետերում և մաքսային հսկողության գոտիներում ուժեղացնել հսկողությունը թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների՝ մաքսանենգ ճանապարհով փոխադրումների նկատմամբ, ապահովել սահմանային արդյունավետ վերահսկողություն:

3) զարգացնել զինվորականների շրջանում թմրամոլության դեմ պայքարի արդյունավետությունը՝ համագործակցել զինվորականների շրջանում թմրամիջոցի

հայտնաբերման յուրաքանչյուր դեպքի համակողմանի և ամբողջական բացահայտման աշխատանքներում.

4) ինտենսիվացնել լրատվամիջոցներով թմրամոլության հասցրած վնասների և հետևանքների վերաբերյալ հաղորդումները, դրանց մասնակից դարձնել համապատասխան մասնագետների՝ բժիշկների, հոգեբանների, մանկավարժների.

5) բարձրացնել բնակչության իրազեկվածությունը թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության հետ կապված՝ հասցրած վնասի վերաբերյալ: Այս ուղղությամբ անհրաժեշտ է շարունակել բնակչությանն իրազեկման և տեղեկացվածության բարձրացման աշխատանքները թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի վերաբերյալ՝ հատկապես ռիսկային խմբերում.

6) ուսումնասիրել թմրամիջոցների տարածման դեմ պայքարի առաջավոր միջազգային փորձը, այդ թվում՝ կազմակերպել տվյալ ոլորտում ներգրավված ծառայողների մասնագիտական վերապատրաստում միջազգային, վերպետական և տարածաշրջանային կառույցների ուսումնական հաստատություններում, Հայաստանի Հանրապետությունում միջազգային լավագույն փորձը ներդնելու նպատակով անցկացնել սեմինարներ, խորհրդակցություններ.

7) իրականացնել թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ նյութեր գործածող անձանց բուժման և վերականգնողական միջոցառումներ. այս ուղղությամբ նպատակային կլինի արդիականացնել նարկոլոգիական ծառայությունները, ապահովել բնակչության և թմրամիջոցներ գործածող անձանց շրջանում կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների և նարկոլոգիական բժշկական օգնություն և սպասարկում իրականացնող բժշկական հաստատությունների միջև սերտ համագործակցությունը, ապահովել արտահիվանդանոցային նարկոլոգիական ծառայություններ մատուցող բժշկական հաստատություններում հաշվառված և դադարի (ռեմիսիայի) շրջանում գտնվող անձանց զբաղվածությունը.

8) անչափահասների և երիտասարդության շրջանում իրականացնել առողջ ապրելակերպին նվիրված միջոցառումներ. այս նպատակով անհրաժեշտ կլինի

կազմակերպել և անցկացնել սպորտային-առողջարարական և զանգվածային մարզական միջոցառումներ, թմրամոլության դեմ պայքարի թեմաներով սեմինարներ, էլեկտրոնային և զանգվածային լրատվական միջոցներով իրականացնել քարոզչություն՝ անչափահասների զբաղվածությունն ապահովելու և նրանց կողմից թմրամիջոցների կամ հոգեմետ նյութերի հավանական գործածումը կանխելու նպատակով:

5. ԾՐԱԳՐԻ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՈՒՄԸ

28. Ծրագրով նախատեսված միջոցառումների իրագործման համար պահանջվող ֆինանսական ծախսերը նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աղբյուրներից՝

1) Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեով համապատասխան պետական մարմնին տվյալ տարվա համար հատկացված գումարներ.

2) միջազգային կազմակերպությունների, ինչպես նաև տեխնիկական և խորհրդատվական գծով դոնոր-պետությունների միջոցներ.

3) Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ:

6. ԾՐԱԳՐԻ ԻՐԱԳՈՐԾՈՒՄԻՑ ԱԿՆԿԱԼՎՈՂ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ

29. Ծրագրի շրջանակներում իրականացվելիք միջոցառումներն իրենց դրական անդրադարձը կունենան թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության կանխարգելման գործում: Մասնավորապես, ծրագրի իրագործումից ակնկալվող արդյունքներն են՝

1) թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի համար անհրաժեշտ օրենսդրական բազայի կատարելագործումը՝ այն համապատասխանեցնելով Հայաստանի Հանրապետության միջազգային հանձնառություններին և արդի մարտահրավերներին.

2) բնակչության շրջանում թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության հետ կապված՝ հասցրած վնասի վերաբերյալ տեղեկատվության մակարդակի բարձրացումը, դրա դեմ պայքարելու հնարավորությունների մասին իրազեկվածությունը.

3) թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի, այդ թվում՝ սահմանային մաքսակետերով թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների՝ մաքսանենգությունների նկատմամբ հսկողության ուժեղացումը.

4) համացանցով թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի արդյունավետության բարձրացումը.

5) միջազգային համագործակցության ամրապնդումը և կապերի սերտացումը.

6) թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների առաջարկի և պահանջարկի նվազեցումը.

7) թմրամոլությամբ հիվանդների բուժման որակի և արդյունավետության բարձրացումը.

8) թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի ոլորտում իրավապահ մարմինների գործունեության և համագործակցության արդյունավետության բարձրացումն ու ամրապնդումը.

9) նյութատեխնիկական բազայի վերազինումը կնպաստի ի հայտ եկած նոր թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների հետազոտման և նույնացման օպերատիվությանը:

NN ը/կ	Միջոցառման անվանումը	Ակնկալվող արդյունքը	Կատարող մարմինը	Կատարման ժամկետը	Ֆինանսավորման աղբյուրը
1	2	3	4	5	6
1. Թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի ոլորտը կանոնակարգող՝ Հայաստանի Հանրապետության ներպետական իրավական ակտերի կատարելագործումը և դրանց համապատասխանեցումը միջազգային պայմանագրերին					
1.	Թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի ոլորտը կանոնակարգող՝ ՀՀ ներպետական իրավական	ՀՀ գործող օրենսդրության կատարելագործում և համապատասխանեցում ՀՀ	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն	2024 թվականի ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:

	ակտերի համակարգային վերլուծության իրականացում և, անհրաժեշտության դեպքում, փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ առաջարկություններ ներկայացնելը՝ միջազգային փաստաթղթերի դրույթներին և արդի մարտահրավերներին համապատասխան	միջազգային հանձնառություններին	ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե		
2.	2023 թ. իրականացված աշխատանքների արդյունքների հիման վրա ՀՀ-ում թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ տարվող պայքարին վերաբերող դիդակտիկ նյութերի և դրանց կից նկարագրական զեկույցների նախապատրաստում (հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն)	Հնարավորություն կտա ներկայացնելու հանրապետությունում թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարի ուղղությամբ իրականացված աշխատանքները միջազգային հանդիպումներում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե	2024 թվականի փետրվարի 3-րդ տասնօրյակ	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:
3.	ՄԱԿ-ի Թմրամիջոցների միջազգային վերահսկման գրասենյակի կողմից տրամադրված, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության տարածքում ի հայտ եկած նոր թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների շրջանառությունը ընդգրկումը ՀՀ-ում հսկման ենթակա նյութերի ցանկում, համապատասխան փոփոխությունների և լրացումների կատարումը դրանց չափերը սահմանող ենթաօրենսդրական ակտերում	Կնվագեցնի թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառությունը	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե ՀՀ արդարադատության նախարարություն	2024 թվականի ընթացքում	Ֆինանսավորում չի պահանջվում:
2. Թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում օպերատիվ-կանխարգելիչ և հատուկ միջոցառումների անցկացում					
4.	Թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում Հայաստանի Հանրապետության կողմից վավերացված միջպետական համաձայնագրերի, միջազգային ծրագրերի դրույթների իրականացում	Թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում միջազգային համագործակցության ամրապնդում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ պաշտպանության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
5.	5.1. ՀՀ պետական սահմանի անցման կետերում և մաքսային հսկողության գոտիներում հսկողության ապահովման կատարելագործում 5.2. ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության և ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի կինտլոգիական կենտրոնների նյութատեխնիկական բազայի ընդլայնում և հզորացում	ՀՀ մաքսային սահմաններով ապօրինի տեղափոխվող թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների հայտնաբերում	ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ

6.	«Կանալ» տարածաշրջանային օպերատիվ-կանխարգելիչ համալիր միջոցառմանը մասնակցության ապահովում	Տարածաշրջանային համագործակցության ամրապնդում, թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի և դրանց պրեկուրսորների՝ մաքսանենգ ճանապարհով Հայաստանի Հանրապետություն ներմուծման կանխում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
7.	Համացանցի միջոցով թմրամիջոցների անօրինական շրջանառությամբ, գովազդով և տարածմամբ զբաղվող կազմակերպիչներին և հանցավոր կազմակերպություններին հայտնաբերելու և բացահայտելու ուղղությամբ միջոցների ձեռնարկում	Համացանցի միջոցով թմրամիջոցների անօրինական շրջանառություն իրականացնող կազմակերպիչների և հանցավոր կազմակերպությունների հայտնաբերում և բացահայտում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե ՀՀ պաշտպանության նախարարություն ՀՀ քննչական կոմիտե	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
8.	Զինծառայողների շրջանում թմրամոլության դեմ պայքարի արդյունավետության բարձրացում և այդ գործընթացում իրավապահ մարմինների հետ համագործակցության ապահովում	Զինծառայողների շրջանում թմրամիջոցների, հոգեմետ նյութերի գործածման կանխարգելում և դրանց գործածման դեպքերի բացահայտում	ՀՀ պաշտպանության նախարարություն ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ

3. Թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության հետ կապված՝ հասցրած վնասի վերաբերյալ բնակչությանն իրազեկության բարձրացում

9.	9.1. Հանրային և մասնավոր հեռուստա-ընկերությունների հետ համատեղ հատուկ հաղորդումների, թեմատիկ ֆիլմերի և սոցիալական տեսահոլովակների պատրաստում և ցուցադրում, ինչպես նաև զետե-դում վարկանիշային էլեկտրոնային լրատվամիջոցների կայքերում 9.2. Թմրամոլության կանխարգելման նպատակով քարոզչական աշխատանքների կազմակերպում և անհրաժեշտ տեղեկատվության տարածում	Թմրամոլության և դրա հասցրած վնասի մասին բնակչության իրազեկվածության բարձրացում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ պաշտպանության նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն ԶԼՄ-ներ (համաձայնությամբ)	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
10.	Ուսումնական հաստատություններում սովորողների, ուսուցիչների, ծնողների և երեխաների խնամք և պաշտպանություն իրականացնող հաստատությունների աշխատակիցների շրջանում թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության և թմրամոլության դեմ պայքարի թեմաներով զեկույցների և սեմինարների անցկացում	Ուսումնական հաստատու-թյուններում սովորողների շրջանում թմրամիջոցների և հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի գործածման կանխարգելում, թմրամոլության և դրա հասցրած վնասի մասին անչափահասների իրազեկվածության բարձրացում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ, համայնքապետարաններ (համաձայնությամբ) Երևանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ) ԶԼՄ-ներ (համաձայնությամբ)	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ

4. Թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում ոլորտի ծառայողների մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործում, միջազգային համագործակցության զարգացում

11. Միջազգային, վերայետական և տարածաշրջանային կառույցների ուսումնական հաստատություններում հանրապետության իրավապահ մարմինների իրավասու ստորաբաժանումների ծառայողների վերապատրաստման կամ գիտելիքների կատարելագործման այլ ծրագրերին ներգրավում	Համապատասխան աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների կատարելագործում, փորձի փոխանակում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ պաշտպանության նախարարություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
12. 2024-2028 թթ. համար հանցավորության դեմ պայքարում համատեղ միջոցների միջպետական ծրագրի իրագործման ուղղությամբ ԱԳՀ մասնակից պետությունների ղեկավարների խորհրդի որոշման կետերի շարունակական իրականացում	Համատեղ օպերատիվ-կանխարգելիչ միջոցառումների անցկացման արդյունքում թմրամիջոցների, հոգեմետ (հոգեներգործուն) նյութերի իրացման հետ կապված հանցագործությունների նախակալխում և հայտնաբերում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
13. 13.1. Թմրամոլության և թմրամիջոցների ապօրինի շրջանառության դեմ պայքարում ՀՀ-ում միջազգային փորձի ներդրման նպատակով խորհրդակցությունների, սեմինարներին մասնակցության ապահովում 13.2. Փորձագիտական և աշխատանքային խմբերում ակտիվ մասնակցություն	Օտարերկրյա պետությունների իրավասու մարմինների հետ համագործակցության ամրապնդում, ծառայողների տեսական գիտելիքների և գործնական հմտությունների բարձրացում, առաջավոր գիտական փորձի փոխառում ու ներդրում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն ՀՀ ազգային անվտանգության ծառայություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ պաշտպանության նախարարություն	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
14. ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանության, ՀՀ արդարադատության նախարարության քրեակատարողական հիմնարկների, ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի իրավասու ստորաբաժանումների նյութատեխնիկական վերագինման ապահովում	Իրավասու ստորաբաժանումների առկա տեխնիկական միջոցների բարելավում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարություն ՀՀ արդարադատության նախարարություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
15. ՀՀ տարածքում գործող քիմիական ոլորտի կազմակերպությունների և այլ տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից իրենց արտադրական կարիքների համար օգտագործվող և շրջանառության մեջ գտնվող ՄԱԿ-ի 1988 թ. կոնվենցիայի ցուցակներով հսկվող նյութերի շարժի նկատմամբ հսկողության ապահովում	Պրեկուրսորների մեծածախ առևտրի նկատմամբ վերահսկողության, ապօրինի առևտրի կամ ընդհատակյա լաբորատորիաների հայտնաբերմանն ուղղված քայլերի ապահովում	ՀՀ ներքին գործերի նախարարության ոստիկանություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ

5. Թմրամիջոցներ կամ հոգեմետ նյութեր գործածող անձանց վերականգնողական միջոցառումներ

16. 16.1. Թմրամիջոցների կամ հոգեմետ նյութերի գործածումը դադարեցրած անձանց վերականգնողական աշխատանքներ իրականացնող ծառայությունների կարիքների	Թմրամիջոցների կամ հոգեմետ նյութերի գործածումը դադարեցրած, ռեմիսիայի շրջանում գտնվող, բուժման կուրսն ավարտած	ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ առողջապահության նախարարություն	2024 թվականի ընթացքում	ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ
--	---	---	------------------------	--

<p>ուսումնասիրություն և առաջարկությունների ներկայացում 16.2. Նարկոլոգիական ծառայությունում հաշվառված անձանց, որոնք գտնվում են դադարի (ռեմիսիայի) շրջանում կամ հաջողությամբ ավարտել են բուժման կուրսը, պետական գրադվածության կարգավորման ծրագրերում ընդգրկելը</p>	<p>անձանց ինտեգրումը հասարակություն</p>	<p>ՀՀ մարզպետարաններ, համայնքապետարաններ (համաձայնությամբ) Երևանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ)</p>		
<p>17. Բնակչության և թմամիջոցներ գործածող անձանց շրջանում կանխարգելման ծրագրեր իրականացնող հասարակական կազմակերպությունների և նարկոլոգիական բժշկական օգնություն և ծառայություններ մատուցող բժշկական հաստատությունների, մարզային, համայնքային սոցիալական ծառայությունների միջև սերտ համագործակցության ապահովում</p>	<p>Կանխարգելման ծրագրերի արդյունավետության բարձրացում, նարկոլոգիական բժշկական օգնության և ծառայության առավել մատչելիության ապահովում, սոցիալական դեպքի վարման շրջանակներում ռիսկային գործոնների բացահայտում և համապատասխան կառույցների հետ համատեղ կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում</p>	<p>ՀՀ առողջապահության նախարարություն ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ, համայնքապետարաններ (համաձայնությամբ) Երևանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ)</p>	<p>2024 թվականի ընթացքում</p>	<p>Ֆինանսավորում չի պահանջվում:</p>
<p>18. Սոցիալական ծառայությունների շրջանակում՝ թմրամոլության հակում ունեցող անձանց սոցիալական կարիքների ամբողջական գնահատում և դրանց համարժեք սոցիալական ծառայությունների փաթեթի տրամադրում</p>	<p>Սոցիալական ծրագրերում թմրամոլության հակում ունեցող անձանց սոցիալվերականգնողական անհրաժեշտ օգնության ցուցաբերում</p>	<p>ՀՀ աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ, համայնքապետարաններ (համաձայնությամբ) Երևանի քաղաքապետարան (համաձայնությամբ)</p>	<p>2024 թվականի ընթացքում</p>	<p>ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ</p>
6. Անչափահասների և երիտասարդության շրջանում առողջ ապրելակերպի միջոցառումներ				
<p>19. Նախնական մասնագիտական (արհեստագործական) և միջին մասնագիտական ուսումնական հաստատություններում «Առողջ ապրելակերպի» դասավանդման ընթացքում թմրամոլության կանխարգելման վերաբերյալ թեմաների ուսուցում</p>	<p>Անչափահասների և երիտասարդների շրջանում թմրամիջոցների գործածման նկատմամբ սոցիալական անձեռնմխելիության խթանում</p>	<p>ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն ՀՀ մարզպետարաններ, համայնքապետարաններ (համաձայնությամբ)</p>	<p>2024 թվականի ընթացքում</p>	<p>Ֆինանսավորում չի պահանջվում:</p>
<p>20. 20.1. Ֆիզիկական պատրաստականության, առողջարարական և զանգվածային մարզական միջոցառումների կազմակերպման և անցկացման ապահովում 20.2. Ֆիզիկական պատրաստականության, առողջարարական և մարզական զանգվածային քարոզչություն՝ տպագիր, էլեկտրոնային և զանգվածային լրատվական միջոցներով</p>	<p>Բնակչության ակտիվ հանգստի կազմակերպում, առողջ կենսակերպի արմատավորում, հանրությանն իրազեկում, բնակչության լայն խավերին սպորտի պարամունքներում ներգրավում, բնակչության բազմակողմանի ու ներդաշնակ զարգացում, առողջության ամրապնդում, ֆիզիկական պատրաստականության և սպորտի դերի բարձրացում</p>	<p>ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարություն Երևանի քաղաքապետարան, ՀՀ մարզպետարաններ, համայնքապետարաններ, մարզական հասարակական կազմակերպություններ (համաձայնությամբ)</p>	<p>2024 թվականի ընթացքում</p>	<p>ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ չարգելված միջոցներ</p>
<p>21. Ըստ բնակության վայրերի՝ պարզ տիպի խաղահրապարակների ստեղծում</p>	<p>Համայնքների բակերում և հանգստի գոտիներում (գրոսայգիներ, պուրակ-</p>	<p>ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների</p>	<p>2024 թվականի ընթացքում</p>	<p>ՀՀ պետական բյուջե և ՀՀ օրենսդրությամբ</p>

		ներ) խաղահրապարակների ստեղծում հագեցած պարզ տիպի մարզասարքերով (պտտածողեր, ճոճանակներ, գուգափայտեր, սահելու, մագլցման և ձգումների համակցված հարմարանքներ ու սարքեր և այլն)	նախարարություն (Երևանի քաղաքապետարան, ՀՀ մարզպետարաններ, համայնքապետարաններ)		չարգելված միջոցներ
--	--	--	--	--	--------------------

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ
ՂԵԿԱՎԱՐ

Ա. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ